

Arvo Harjunmaa

AVIOLIITTOKÄYTÄNTÖ SUKULAISUUDEN
SELVITTELYSSÄ

Seuran kokouksessa 9.10.1984 kotiseutuneuvos Arvo Harjunmaa kertoi kehittämästään tutkimusmetodista, jolla hän todisti samanpatronnitymiset henkilöt veljeksiksi.

Varhaisempien aikojen sukulaisuus selvittelyt sisältävät huomattavia vaikeuksia. Kirkollisten historiakirjojen puuttuminen tai tutkimukset suorastaan niitäkin varhaisemmilta ajoilta onnistuvat harvoin jo pelkästään alenevien polvien tunnistamisessa, täyttämättömiä aukkoja jää yrityksistä huolimatta, puhumattakaan laajempien alueellisten tutkimusten täydellisyydestä.

Sukututkimuksen kohdistuessa ajallisesti ja paikallisesti laajentuvaan asutukseen herää varsin nopeasti kysymys, mistä uudet asukkaat ovat lähtöisin ja mitä yhteyksiä heillä mahdollisesti on kantaväestöön ja muihin tulokkaisiin?

Jos sukututkimus koskee koko seudun väkeä eikä vain yhtä taloa tai suppeata osaa kylästä tai seudusta ja käytettävissä on riittävästi aineistoa ja aikaa, saattaa ongelman ratkaisu tai sen tuntuva kaivaminen onnistua tarkkailemalla populaation aviollista käyttäytymistä.

Tästä johdettua mallia hyväksikäyttäen on mahdollista poissulkea keskenään vieraat suvut toisistaan jokseenkin luotettavasti, mutta keskinäisestä sukulaisuudesta menettely paljastaa mahdollisuuden, mutta ei todista oikeaksi.

Lavian pitäjän Riihon kylä sai asutuksensa 1500-luvun lopulla ja osittain 1600-luvun alkuvuosina. Historialliset tiedot osoittavat, että kolmen uudisasukkaan isän nimi oli Pekka ja Neljännen talon vanhaemäntä, tai oikeammin uuden suvun ensimmäisen isännän äiti Pekantytär. Oliko kysymyksessä veljekset tai sisarusparvi? Tätä tarkasteltiin tutkimalla näiden ja lähiseudun perheiden avioitumista yli 150 vuoden aikana.

Tuo vanha talonpoikainen, varsinkin satakuntalainen tapa oli, että lähisukulaisten ts. serkkujen kanssa ei avioiduta, mutta heimolaisten, eli kaukaisempien kanssa kyllä ja mieluustikin, käytettiin tätä työhypoteesina.

Laaja selvittely paljasti käyttäytymisen olevan ennusteen mukaista, eli olettaus veljessarjasta vahvistui todennäköiseksi. Tieteellistäkin varmuutta saatiin joissakin tapauksissa mm. tuomiokirjoista, kun ensin oli määritelty, mitä yhteysmainintoja tulee etsiä.

Sukuja myöten naija pitää.

Liperi